

מהי שמחה – לשמחת תורה

בחלק מעדות ישראל קראו את מגילת קהלת בחג הסוכות. אחד המאפיינים הבולטים בחג הסוכות היא השמחה, והתייחסות קהלת לשמחה אינה ברורה. מחד בתחילת דבריו רואה את השמחה כדבר שלילי ואומר: "אֶמְרָתִי אֲנִי בְּלִבִּי לֵכָה נָא אֲנִסְכָּה בְּשִׂמְחָה וְרָאָה בְּטוֹב וְהִנֵּה גַם הוּא הֶבֶל. לְשִׁחֹק אֶמְרָתִי מְהוֹלָל וְלְשִׂמְחָה מָה זֶה עֲשֵׂה" (קהלת ב, א-ב). ובהמשך אומר: "טוֹב לָלֶכֶת אֶל בַּיִת אֲבָל מִלֶּכֶת אֶל בַּיִת מְשֻׁתָּה... טוֹב פְּעַס מְשֻׁחֵק פִּי בְרַע פָּנִים יִיטֵב לֵב. לֵב חֲכָמִים בְּבַיִת אֲבָל וְלֵב פְּסִילִים בְּבַיִת שִׂמְחָה" (ז, ב-ד).

לעומת זאת, בפרק שלאחריו הוא משבח את השמחה ומתייחס אליה כדבר חיובי מאד ואומר: "וְשִׁבְחָתִי אֲנִי אֶת הַשִּׂמְחָה אֲשֶׁר אֵין טוֹב לְאָדָם תַּחַת הַשָּׁמַשׁ פִּי אִם לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׂמוֹחַ וְהוּא? לָוְנוּ בַעֲמָלוֹ? מִי חֲיָיו אֲשֶׁר נָתַן לוֹ הָאֱלֹהִים תַּחַת הַשָּׁמַשׁ" (ח, טו). **מה פשרה של סתירה זו?**

שמחה של מצוה

תשובה לשאלה זו נותנים חז"ל במסכת שבת (ל ע"ב): "וּשְׁבַחְתִּי אֲנִי אֶת הַשִּׂמְחָה" – **שמחה של מצוה**, וְלִשְׁמַחָה מָה זֶה עוֹשֶׂה" – זו **שמחה שאינה של מצוה**, ללמדך שאין שכינה שורה לא מתוך עצבות ולא מתוך עצלות ולא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך שיחה ולא מתוך דברים בטלים אלא **מתוך דבר שמחה של מצוה** שנאמר 'ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'" (מלכים ב' ג, טו)."

מדברי חז"ל אלו אנו למדים שיש שני סוגים של שמחה, יש שמחה שלילית, שממנה עלינו להתרחק, משום שהשלכותיה מסוכנות, ויש שמחה חיובית, של אמונה בה'.

רבי יהודה הלוי, בספר הכוזרי מונה את השמחה כאחד משלושת היסודות החשובים, וכך כותב (מאמר ב סימן נ): "כללו של דבר שלשה הם יסודות עבודת האלוה על פי תורתנו: **היראה והאהבה והשמחה**. התקרב אל אלהיך בכל אחת מאלה ואכן בכניעתך בימי התענית לא תקרב אל האלוה יותר מאשר בשמחתך בשבתות וימים טובים אם שמחתך זו באה מתוך מחשבה וכונה, **כי כשם שהתחנונים צריכים מחשבה וכונה כך גם השמחה בדבר האלוה ובמצותו צריכה מחשבה וכונה** למען תשמח במצוה עצמה מתוך אהבתך למצוה עליה ותכיר מה מאד היטיב לך בה וכאלו באת לביתו כקרוא אל שלחנו ומנעמיו ותן שבח על כך בפיו ובלבך ואם תעלה עליזותך במצוות אל מדרגת הזמר והרקוד יהיו לך גם אלה עבודת האלהים. ואף על ידם תדבק בענין האלוהי...".

שבעים פרי חג הסוכות

חלפו שבעת ימי חג הסוכות, שבהם הקריבו בבית המקדש שבעים פרים, כנגד שבעים אומות העולם. ביום הראשון של סוכות קראנו בהפטרה, שלעתיד לבוא יעלו כל הגויים לירושלים לחגוג את חג

הסוכות. חג הסוכות היה משותף לעם ישראל ולכל העולם. בתום חג הסוכות אנו מציינים את יום שמיני עצרת, בצמידות לחג שמחת תורה. ביום זה אנו מקריבים רק פר אחד בבית המקדש, כנגד העם האחד והיחיד, עם ישראל. כך היה וכך יהיה גם בעתיד, כשהעולם כולו יבוא על תיקונו, עם ישראל יהיה ממלכת הכוהנים, החוליה המקשרת בין הקב"ה לבין האנושות כולה.

לאחר ששמחנו בשבעת ימי חג הסוכות, נשמח כולנו עם התורה בחג 'שמחת תורה', תוך הבנה שזו שמחה ייחודית, שמקרבת אותנו לעבודת הקב"ה.

חג שמח !!!

הכותב: הרב חגי ולוסקי – מרצה ומחבר סדרת הספרים 'תורתך שאלתי' על התורה, רב המכר 'כי ישאלך' – על הגדה של פסח, 'מה שאלתך' – על מגילת אסתר.

לתגובות – office@shaalti.co.il

לצפיה בסרטונים וקטעים מתוך ההרצאה 'שבת חלום', בקישור <https://youtu.be/jgaZizoeMJ0>

אהבתם ? מוזמנים להעביר לחברים ומכרים, שיהנו גם הם מהתוכן

להעשרת השיח התורני סביב שולחן שבת עם כל המשפחה לחצו

<https://did.li/fyHCN>

לפרטים נוספים

<https://youtu.be/60K05IklNew>

לקבלת רעיון יומי לפרשת השבוע, שיעשיר את שולחן שבת, ניתן בקישור

<https://chat.whatsapp.com/EUVR197VITp8LQMjx429Uc>

ניתן לקבל גם במייל, לאחר שליחת המילים 'רעיון יומי לפרשה', למייל

office@shaalti.co.il

לקבלת כלים לגיבוש משפחתי ולהעשרת שולחן שבת בכל מוצא"ש, בקישור

<https://chat.whatsapp.com/FzKpbv5NCvK5aIFO9qJSBn>

ניתן לקבל את המאמרים גם במייל, לאחר שליחת המילים 'שבת חלום', למייל

office@shaalti.co.il